

EEMKON'da Teknoloji Fakülteleri Sorunu Tartışıldı...

“MÜHENDİS JOKER ELEMAN MI?”

Elektrik Elektronik Mühendisliği Kongresi'nin (EEMKON) Mühendislik Eğitimi Sempozyumu kapsamında düzenlenen oturumda teknoloji fakülteleri sorunu masaya yatırıldı. Aynı üniversite bünyesinde iki ayrı fakülteden aynı alanda mühendis unvanıyla eğitim verilmesine yol açan uygulama eleştirildi. Sanayicinin mühendislerden her şeyi yapmasını beklediği, bu beklentinin teknoloji fakültesi mezunlarıyla da karşılanabilecek bir istek olmadığı, her şeyden anlayan insan yetiştirme anlayışıyla iyi bir eğitim verilemeyeceği vurgulandı. Mesleki eğitim ve üniversite eğitiminde ise liyakate göre değerlendirme yapılması gerektiğinin altı çizildi.

Mühendislik Eğitimi Sempozyumu'nda 20 Kasım 2015 tarihinde “Mühendislik Eğitiminde Devlet Üniversiteleri, Vakıf Üniversiteleri-Teknoloji Fakülteleri” konusu ayrı bir oturum düzenlendi. Prof. Dr. Hakan Kuntman'ın yönettiği oturumda, İstanbul Kültür Üniversitesi'nden Prof. Dr. Oruç Bilgiç, Uydu Elektronik İletişim İş İnsanları Derneği'nden (TUYAD) Prof. Dr. B. Koray Tunçalp, Çukurova Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hamit Serbest ve Doğu Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Aslı Vatansver konuşma yaptı.

İstanbul Kültür Üniversitesi'nden Prof. Dr. Oruç Bilgiç, 20 üniversitede hem teknoloji fakültesinin bulunduğunu, hem de mühendislik fakültesi altında elektrik elektronik mühendisliği bölümlerinin yer aldığını, ancak arada fark olmaması nedeniyle yetki karmaşası ortaya çıktığını kaydetti.

Staj zorunluluğuna dikkat çekerek öğrencinin 1 ya da 2 yıllık işyerinde eğitim görmesinin istendiğini belirten Prof. Bilgiç, staj yeri bulma konusunda yaşanan sıkıntıları anlattı. YÖK'ten gelen yazıda artık bu staj işiyle devletin uğraşmamacının belirtildiğini, bu durumda bir bölüm başkanının nasıl staj yeri bulacağı sorununun ortaya çıkacağını anlatan Prof. Bilgiç, “Kim eğitecek onları, kim bulacak bu staj yapılacak yerleri? Orada bir netlik yok. Öğrenci gidiyor, staj falan diyoruz, orada bir yerde oturuyor. 'Ona elleme, buna elleme.' Staj defterini imzalıyor gidiyor. Bazı okullar ama takip ediyor, baskın yapıyor işyerlerine” diye konuştu.

Mühendislik ve Teknoloji Fakülteleri Birleşir

Oruç Bilgiç, teknoloji fakülteleri ile “bir garabet” oluştuğunu, ancak öğrencilerin de teknoloji fakültelerine alınmış bulunduğunu belirtti. Bu programların mühendislik fakülteleri içinde oluşturulmasına bir engel olmadığını, MÜDEK kriterlerine uygun olarak da bunun yapılabileceğini belirten Bilgiç, “Bu fakülteler birleştirilecek bana göre ileride. İyi olacak bence” dedi. Bilgiç, öğretim üyesi eksikliğine ve öğretim üyelerinin ders yüklerine de dikkat çekerek, “3 kişiyle bir program yürür mü?” diye sordu.

Prof. Dr. Hakan Kuntman da, sorunun teknik eğitim fakültelerinin çok fazla kurulmuş olmasından kaynaklandığını belirtirken, “22 bin mezun veriyor. İhtiyaç sadece 2 bin civarında” dedi.

'Her Şey Mühendisten İsteniyor'

Uydu Elektronik İletişim İş İnsanları Derneği'nden (TU-YAD) Prof. Dr. Koray Tunçalp, teknik eğitim fakültelerinin tarihçesi hakkında bilgi verirken, teknik öğretmenlere unvan verilmesine karşın yetki ve sorumluluk verilmemesini eleştirdi. Bu okullarda mühendislik fakültesi öğrencilerine de uygulama yaptırıldığını ve çok faydalı olduğunu belirten Tunçalp, teknik eğitim fakültelerinin mühendislik programıyla yüzde 80 aynı olduğunu, ayrıca pedagojik eğitim ve uygulamalı ders aldıklarını söyledi. Katsayı uygulamasının bütün mesleki eğitimi olumsuz etkilediği görüşünü dile getiren Tunçalp, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Mühendis arkadaşlar tasarımı yapıyorlar. Kaliteyle uğraşıyorlar, üretime girmek istemiyorlar. Sanayici üretime girecek insan istiyor. Mühendis hem tasarımı, hem kalite kısmında çalışsın, satış yapсын, üretimin başında dursun. Her şeyi mühendisten istiyor."

Teknik Eğitim Mezunlarının Sıkıntıları

Tunçalp, teknik eğitim fakültesi mezunları ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunları aktardığı konuşmasında, teknik öğretmenlerin büyük ölçüde ekonomik sıkıntılar nedeniyle mühendis olmak istediklerini anlattı. Teknik eğitim fakültelerindeki öğrencilerin Avrupa'ya eğitime gönderilmelerinde de sıkıntı yaşadıklarını, 1995'ten beri teknik eğitim mezunlarının yüzde 97'sinin öğretmen olarak atanmadığını kaydeden Prof. Tunçalp, bu noktada çözüm arayışına girildiğini, dünyada teknik eğitim fakültelerinin olmadığını gördüğünü ama Türkiye'de teknoloji fakültelerine dönüşüm sürecinin de çok sancılı olduğunu ifade etti. Tunçalp, "Ne bize, ne EMO'ya haber verildi. Teknoloji fakültelerine geçecek hocalara kriterler konuldu. Bazı fakültelerde bazı hocalar bu kriterleri uyguladılar, bazılarında hiç bakılmadı ama. YÖK kendi standart getirdi, kendi denetlemedi. Nasıl bir şey anlamak mümkün değil" diye konuştu.

Teknik eğitim fakülteleri mezunlarına unvan istediklerini, ama bunun mühendis unvanı olmadığını söyleyen Prof. Tunçalp, görüşlerini şöyle dile getirdi:

"Her mühendislik fakültesinden mezun olan uygulama mühendisi oluyor mu? Teknolojist unvanını kimse anlamaz. Tekniker değil, mühendis değil. YÖK illa teknoloji fakültesi olacak, mezunlar da mühendis olacak dedi. Eğer bu fakülteleri, mühendislik fakülteleri içine katarsanız fakültelerin özelliğini yok edersiniz, sanayicinin feryadını kaldıramazsınız."

Teknoloji Fakülteleri de Joker Eleman Yaratmaz

Çukurova Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hamit Serbest, Türkiye'de 80 tane İlahiyat Fakültesi varken, 23 tane teknik eğitim fakültesinin fazla olamayacağını ifade ederek başladığı konuşmasında, uygulamada da yer almayan mühendisin olamayacağını söyledi. Prof. Serbest, mühendis ile teknik öğretmenin çok büyük farkı olduğunu belirterek, şöyle konuştu:

"Birinin artısı, diğeri eksisi. İkisini kıyaslamak elma ile armudu kıyaslamak oluyor. Sayıyı kıyaslamak hakkı bir gerekçe değil. Siyasi baskı uygulayarak bu fakülteleri teknoloji fakültelerine dönüştürmektense, teknik öğretimin kalitesinin iyileştirilmesi için çaba göstermiş

olsalardı ülke adına çok daha iyi bir hizmet yapmış olurlardı."

Teknolojist unvanıyla mezuniyet verilmesi yönünde bir iddia olmadığını, ama mühendisten farklı bir unvan olmasının zorunlu olduğunu vurgulayan Prof. Serbest, "Hiçbir hemşire kalkıp, 'Ben doktorluk yapacağım' demiyor. Hemşirelik dalında yüksek lisans, doktora yapanlar var. 'Ona bu kadar para veriyorsunuz, bana da bu kadar ver'; yok böyle bir dünya. Kimse özel sektörde sizin diplomanıza bakmaz. Devlette memur olacaksanız bakıyor devlet" diye konuştu.

Sanayicinin sihirli değnek gibi her şeyi yapmasını beklediği mühendis profilinin gerçekçi olmadığına da dikkat çeken Serbest, "Bu jokerliği teknoloji fakülteleri mezunu da yapamaz. Her işi yapan bir insan tipi yetiştiriyorsak bilelim ki iyi bir insan tipi yetiştirmiyoruz" dedi.

Prof. Dr. Oruç Bilgiç

Prof. Dr. B. Koray Tunçalp

“Eşitlik, Her Zaman Adil Değildir”

Katsayı eleştirisine de tartışmanın imam hatip liseleri üzerinden yürüdüğüne dikkat çekerek yanıt veren Prof. Serbest, şunları söyledi:

“Modern gelişmiş ülkelerde herkes insan kaynağını liyakat ölçüsüne göre ayırır. İsteyen imam hatip mezununu doktor, mühendis yapmak için katsayıyı kaldırmak istiyorsunuz. Meslek lisesinden çocuk mezun olduğunda üniversiteyi gösteriyoruz. Kazanamıyor; 2. sene bir daha giriyor, yine kazanamıyor; 3. sene bir daha giriyor. Artık meslek falan kalmadı. Askere gidiyor. Nitelikli insan olarak ara insan kaynağı olarak yetiştirdiğimiz kişiler ortalıkta vasıfsız insan olarak dolanıyor. Biz burada öğretmenlere güvenmiyor, herkesi sınavı sokuyoruz. Almanya’da 4. sınıfta kızımın hangi okula gideceğine gördüm ki öğretmen karar vermiş. Gelin liyakatı ko-

Prof. Dr. Hamit Serbest

Yrd. Doç. Dr. Aşlı Vatansever

nuşalım. Ama maalesef biz ne koparabiliriz peşinde koşuyoruz.”

“Eşitlik en büyük adaletsizliktir. Herkes hak ettiğini almak zorundadır” diyen Prof. Serbest, “Sistemin bütün bileşenlere ihtiyacı vardır. Herkese üniforma giydirdiğinizde bugünkü gibi bir ülke oluyoruz. Bırakın farklılaşalım” vurgusu yaptı.

Meslek yüksekokullarına normal liseden öğrenci alınmasını “2 yılda hangi meslek öğretilir, ama kimse sesini çıkarmıyor” sözleriyle eleştiren Prof. Serbest, 1980-1990’larda meslek yüksekokullarına Dünya Bankası kredileri kullanıldığını, milyon dolarlar harcanarak altyapı kurulduğunu anlatırken, “Peki Dünya Bankası bunu neden mühendislik fakültelerine vermiyor da meslek yüksekokullarına veriyor? Araştırma altyapısı olan üniversite sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır. O nedenle bunun düşünülmesi lazım” dedi.

Prof. Hamit Serbest, konuşmasının sonunda vakıf üniversitesi-devlet üniversitesi eğitime ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Vakıf üniversitelerinin az sayıda öğretim üyesiyle bölüm kursa da dışarıdan öğretim üyesine ders verdiğini, devlet üniversitelerinde öğretim üyesinin yetersiz olduğuna dikkat çeken Prof. Serbest, “Devlet üniversiteleri parasız olduğu için, en yüksek puanla seçmece öğrenci alıyoruz, ondan sonra devlet üniversitesinde sahipsiz bırakıyoruz. Vakıf üniversitelerinde paralı olduğu için devlete gidenlerden kat be kat aşağıda öğrenci alıyoruz. Öğretim üyesi veriyoruz ama öğrenci niteliği düşüyor” diye konuştu.

Eğitimde Enformasyon Kapitalizmi Sorunu

Doğuş Üniversitesi’nden Yrd. Doç. Dr. Aşlı Vatansever, “enformasyon kapitalizmi” kavramına dikkat çekerken, bilgi üretiminin kendisinin de bir meta olduğunu, üniversitelerin de bu sürecin parçası olduğunu kaydetti. Yaşanan sorunların anlaşılabilmesi için mutlaka işin üretim ilişkileri boyutuna bakılması gerektiğini belirten Vatansever, sorunun yalnızca üniversiteye giriş sisteminin sakatlığı, fakültelerin birbirine karışmasıyla ya da unvanların yanlış olmasıyla açıklanamayacağını söyledi.

Beyaz yakalı emeğe yönelik olarak da çeşitli yanılsamalar yaratıldığını anlatan Aşlı Vatansever, şöyle konuştu:

“Beyaz yakalı emeğin kendi isteğiyle çalıştırıldığı illüzyonunun ona sunulması gerçeği var. Eğilim ve isteklerine uygun olarak kendisini gerçekleştirebileceği, ifade edebileceği bir iş seçtiğine inanan, istediği için yaptığının mandırılan bir emek türü. Kişinin işi üzerinde otonomi sahibi olduğu durum olduğuna inandırılıyor. Pasif bir emek gücüdür, sınıfsal komununun hiç farkında değildir. İşçi olmanın önüne geçen akademisyen kimliği, kimliksel illüzyon sunar. Bu kadar vasıflı, sistemi de bilen olmasına rağmen pasiftir.”

Vakıf üniversitelerinin ortaya çıkışını da bir taraftan çok kısa vadeli kazanç sağlama arayışı, diğer yandan, bilgiyi biriktirmeden piyasaya sunma ihtiyacı olarak açıklayan Vatansever, “Bir tarafta bakkallaşma, öbür tarafta aşırı derece fabrikasyona dönüşme eğilimi var. Zincirin bir halkası zayıf olup da zincirin bir halkasının sağlam kalması ihtimali yok. İkisi birbiriyle tamamlanıyor. Bu gidiş iyi bir gidiş değil” dedi. ■